

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	Бізнес – етика та корпоративне управління
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма здобуття освіти	Очна (денна) та заочна
Обсяг дисципліни	3
Мова викладання	Українська
Викладач (-і)	к.пс.н., доцент Наконечна Наталія Василівна
Профайл викладача (-ів)	https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/spivrobitniki/nakonechna-nataliya-vasilivna
Контактний телефон	044 339 93 07
E-mail	Natalyn@krok.edu.ua
Консультації	Он лайн- консультації: https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting_MDU0NTVkJmJUtNzgyOC00NjFjLWlZOTItNjI4Yzc0ZjZkNTI2%40thread.v2/0?context=%7b%22TiId%22%3a%22cf94ad9d-2983-43f5-9909-722602ea2165%22%2c%22Oid%22%3a%22cb8c967d-c3a0-479a-b0d7-4e049f0f9a13%22%7d

1. Коротка анотація до курсу - Дисципліна «Бізнес-етика та корпоративне управління» є вибірковою. Курс орієнтований на формування у здобувачів вищої освіти навичок застосування системи наукових поглядів на організацію та функціонування підприємств корпоративного сектору економіки, а також набуття управлінських компетентностей у сфері управління підприємствами та організаціями, регулювання соціальноекономічних відносин між учасниками корпоративного управління.

Мета дисципліни - формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення у галузі менеджменту, спеціальних знань в управлінні бізнесом; розуміння концептуальних основ системного управління та етики бізнесу зокрема; набуття умінь розуміння цілей сталого розвитку та аналізу середовища підприємницької діяльності, прийняття виважених управлінських рішень.

Завдання дисципліни – є засвоєння теоретичних засад та формування практичних вмінь етичної ділової поведінки; розуміння засад формування управлінських рішень з етичної точки зору; вивчення термінологічної бази з філософії та етики бізнесу; оволодіння сучасним управлінським мисленням у взаємозв'язку з етичними нормами; усвідомлення принципів соціальної відповідальності бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- теоретичні основи виміру закономірностей розвитку, структури та взаємозв'язку явищ і процесів бізнесу з точки зору етики;
- основи та принципи застосування етичних норм у бізнесі;
- основні завдання та особливості професійної етики;
- моделі соціально відповідального бізнесу та соціальні наслідки порушення етики бізнесу;
- принципи корпоративної відповідальності;
- формулювати й аналізувати можливі дії, які необхідні для попередження, зниження етичних порушень і протидії корупції;
- сутність бізнесу і підприємництва;
- особливості управління в різних суб'єктах господарювання;
- особливості управління людськими ресурсами та ділової етики у бізнесі;
- реалізовувати в конкретній практичній діяльності знання про цінності й норми етики бізнесу.

По закінченню вивчення дисципліни здобувач повинен

вміти:

- аналізувати й оцінювати діяльність підприємств як етичних і соціально відповідальних суб'єктів;
- визначати завдання, функції та повноваження органів управління корпоративного підприємства;
- дотримуватись етичних правил та норм поведінки ділової людини;
- застосовувати етичні принципи й методи при вирішенні професійних проблем та під час прийняття управлінських рішень;

- розробляти та впроваджувати управлінські заходи щодо створення певного типу корпоративної культури.

2. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин/ кредитів ECTS		
Загальна кількість годин / форма навчання	денна	заочна	дистанційна
лекції	14		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16		
самостійна робота	60		
Інші форми (За наявності)			

3. Технічне й програмне забезпечення /обладнання* – володіння навичками роботи на платформах MOODLE і TEAMS.

4. Політика курсу – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності: https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

У разі проведення занять в он-лайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи де буде проводитись заняття. Заходити на навчальну платформу (Teams) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи MS Teams камера має бути увімкненою протягом всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей/запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, студент має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі непід'єнання та відсутності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

Програма навчальної дисципліни Бізнес-етика та корпоративне управління

Вступ. Предмет, мета та основні завдання навчальної дисципліни. Компетентності та результати навчання. Основні терміни та поняття дисципліни. Об'єкти та суб'єкти бізнес-етики та корпоративного управління. Сфера застосування етичних принципів в управлінській діяльності. Основні

етапи становлення бізнес-етики та корпоративного управління на сучасному етапі розвитку підприємницької діяльності.

Тема 1. Теоретичні аспекти бізнес - етики та її роль в управлінні

Поняття і сутність етики бізнесу. Теоретико-методологічні засади аналізу етики бізнесу. Історія виникнення етики бізнесу. Підходи, що розглядають взаємозумовленість моральності та підприємницької діяльності. Основні принципи етики бізнесу. Основні концепції в етиці бізнесу. Сучасні погляди на місце етики в бізнесі. Бізнес-етика макро- та мікро- рівнів. Принципи науки і необхідність етики.

Тема 2. Етичні проблеми та порушення етики бізнесу сучасності

Етичні проблеми сучасного бізнесу. Етика бізнесу і її роль у розвитку менеджменту. Моральні виміри бізнесмена і менеджера. Етичні стандарти бізнесу. Етичні погляди на підприємництво. Поняття «морального компасу». Конфлікт інтересів. Заходи і методи спрямовані на подолання етичних проблем: етичні кодекси, карта етики, комітет з етики, соціальна ревізія, етична експертиза, етичне консультування.

Тема 3. Корпоративна етика і культура та принципи лідерської поведінки

Сутність, принципи та функції корпоративної етики. Кодекс корпоративної етики як інструмент стратегічного управління підприємством. Складові корпоративної етики та їхній вплив на результати діяльності підприємства. Основи методики дослідження корпоративної етики підприємства. Інструменти формування корпоративної етики бізнесу. Комплаєнс та корпоративна етика.

Психологічні механізми сприйняття і взаєморозуміння в колективі. Аналіз принципів та закономірностей лідерської поведінки. Влада та вплив як інструменти лідерства.

Тема 4. Етика бізнесу в організації та корпоративна соціальна відповідальність

Підходи, що розкривають розуміння моделі підприємницької етики згідно з соціальною відповідальністю бізнесу та управлінськими рішеннями. Корпоративна соціальна відповідальність: сутність, специфіка. Концепції корпоративної соціальної відповідальності. Бізнес-напрямки, стратегії та принципи КСВ. Етичні принципи і норми підприємців. Морально-етичний кодекс підприємця

Тема 5. Етичні норми ділового спілкування та психологія управління конфліктами

Принципи етики ділового спілкування в бізнесі. Моральні ділеми при прийнятті управлінських рішень. Стратегія поведінки і спілкування в організації за методикою К. Томаса та Р. Кілмена. Засоби та способи поліпшення етичної поведінки. Етичні нормативи різних видів ділового спілкування. Етичні аспекти проблем етики бізнесу. Принципи етики бізнесу. Етичні норми і принципи у діловій взаємодії.

Психологія управління конфліктами. Методи конфліктології. Історія виникнення конфліктології та еволюція поглядів. Характеристика конфлікту як соціального явища. Сутність конфлікту та його структура. Класифікація конфліктів. Причини та динаміка конфліктів. Технологія управління конфліктом.

Тема 6. Організаційна культура як управлінський ресурс керівника в управлінні людськими ресурсами

Сутність та значення організаційної культури для сучасної організації. Проблеми дослідження, формування та розвитку організаційної культури. Механізми формування організаційної культури та роль керівника. Управлінська культура керівника. Роль керівника у формуванні організаційної культури. Організаційна культура як цілісний та ефективний інструмент управління персоналом. Система управління формуванням і розвитком організаційної культури. Роль організаційної культури в діяльності сучасних організацій та управлінні персоналом. Етико-психологічні основи взаємин керівника і підлеглих. Організаційна культура як об'єкт управлінської діяльності в області якості.

Тема 7. Етичні засади бізнесу та корпоративна соціальна відповідальність

Етичні засади бізнесу. Особливості етики в міжнародному бізнесі. Моральні обмеження бізнесу. Сучасні напрямки етики в міжнародному бізнесі. Місце соціальної відповідальності в управлінні організацією. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. Критерії соціальної діяльності міжнародних корпорацій. Роль та значення корпоративної соціальної відповідальності та бізнес-етики в управлінні підприємством.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні аспекти бізнес- етики та її роль в управлінні	2
2	Етичні проблеми та порушення етики бізнесу сучасності	2
3	Корпоративна етика і культура та принципи лідерської поведінки	2

4	Етичні засади бізнесу та корпоративна соціальна відповідальність	2
5	Етичні норми ділового спілкування та психологія управління конфліктами	2
6	Організаційна культура як управлінський ресурс керівника в управлінні людськими ресурсами	2
7	Етичні засади бізнесу та корпоративна соціальна відповідальність	2
8.	Диференційований залік	2
	Разом:	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні аспекти бізнес- етики та її роль в управлінні	5
2	Етичні проблеми та порушення етики бізнесу сучасності	5
3	Корпоративна етика і культура та принципи лідерської поведінки	10
4	Етичні засади бізнесу та корпоративна соціальна відповідальність	10
5	Етичні норми ділового спілкування та психологія управління конфліктами	10
6	Організаційна культура як управлінський ресурс керівника в управлінні людськими ресурсами	10
7	Етичні засади бізнесу та корпоративна соціальна відповідальність	10
	Разом:	60

7. Методи навчання

Викладання курсу «Бізнес-етика та корпоративне управління» передбачає використання лекцій та практичних занять. Лекції мають за мету консультативно-оглядове означення проблеми та можливих напрямів її вирішення, детального розгляду окремих теоретичних положень навчальної дисципліни.

Практичні заняття призначені для детального розгляду окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, формування умінь та навичок їх

практичного використання шляхом виконання практичних та ситуаційних завдань.

Мета практичних занять – закріпити знання, одержані при вивченні дисципліни, з'ясувати питання, які виникли при самостійній підготовці, навчити самостійно працювати з навчальною і спеціальною літературою, розвивати творчу ініціативу у процесі виступів і доповнень.

Самостійна робота передбачає виконання передусім реконструктивно-варіативних, частково-пошукових та навчально-дослідних завдань, а саме: вивчення окремих змістових питань; реферування першоджерел; аналіз, синтез, порівняння, узагальнення явищ, фактів, закономірностей щодо отримання знань з науково-практичних основ формування та оцінювання потенціалу підприємства, викладених у друкованих джерелах інформації (періодичних виданнях, Інтернет-порталах, офіційних Інтернет-сторінках асоціацій, організацій та підприємств), з метою підготовки відповідей на поставлені попередньо запитання; підготовка до виступу на практичному занятті; підготовка до обговорення ситуаційних завдань тощо.

При вивченні дисципліни «Бізнес-етика та корпоративне управління» використовуються такі методи навчання: лекції, практичні, консультації.

Лекція — основна форма проведення навчальних занять у вищому навчальному закладі, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Практичне заняття — форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію щодо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Консультація — форма навчального заняття, за якої студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів залежно від того, чи викладач консультує студентів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Під час проведення лекційних, практичних занять, поряд з традиційними використовуються інноваційні форми та методи викладання навчального матеріалу, а саме: інтерактивні лекції, обговорення, диспути, або дебати, реферативні доповіді тощо.

Самостійна робота студентів (СРС) є основним засобом опанування навчальним матеріалом, засвоєння теоретичних знань, набуття умінь та практичних навичок у поза аудиторний час. У процесі самостійної роботи

студенти вивчають теоретичні положення дисципліни, здійснюють самоконтроль своїх знань та вмінь.

До самостійної роботи студентів входить:

$\frac{3}{4}$ опрацювання лекційного матеріалу;

$\frac{3}{4}$ самостійне вивчення окремих питань курсу на основі навчальної літератури, монографій, наукових статей, законодавчих та нормативних актів;

$\frac{3}{4}$ підготовка до обговорення окремих питань курсу;

$\frac{3}{4}$ підготовка до практичних занять;

$\frac{3}{4}$ підготовка до письмових контрольних робіт;

$\frac{3}{4}$ підготовка до фіксованих виступів;

$\frac{3}{4}$ підготовка рефератів.

Самостійну роботу студент повинен обов'язково виконати для контролю його знань викладачем.

Формами контролю за самостійною роботою студентів є: співбесіда, колоквіум, круглий стіл, реферат.

Співбесідою передбачається скорочена доповідь викладачеві, аналіз підібраних матеріалів по темі, надання особистих висновків.

Круглий стіл передбачає колективне обговорення групою теми, яку призначає викладач з колективним складанням висновків.

Реферат (доповідь) передбачає написання з обраної теми скороченої роботи, до складу якої входить: обґрунтування важливості обраної теми, стислий виклад матеріалу підібраної літератури з даної теми, докладний розгляд питань, обґрунтування висновків. До реферату додається список використаної літератури. Обсяг реферату - не менше 5 друкованих сторінок.

8. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю: опитування студентів; тестові завдання; ситуаційні завдання.

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма контролю як диференційований залік.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням необов'язкових завдань – 120 балів) та національною шкалою.

9.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка	Примітки
Підготовка до практичних занять, участь в обговоренні на заняттях	20	
Участь у семінарських, практичних заняттях, вирішення ситуативних задач	50	Рівна кількість балів за кожне заняття
Диференційований залік	30	по 15 балів за кожне завдання (дефініції, теоретичне завдання, практичне / проблемне завдання)
Разом:	100	

Максимальний бал за виконання необов'язкових завдань – 20.

9.2. Умови нарахування балів

Індивідуальні виступи на семінарському занятті – це навчально-контрольна форма, яка передбачає демонстрацію студентом знання конкретного положення (положень) або пояснення (тлумачення) питання семінарського заняття. *(на усну відповідь на семінарському занятті відводиться 3-5 хв.)*

Оцінювання усної відповіді на семінарському занятті:

«20» (оцінка в балах) – студент повно, аргументовано, свідомо відповідає на питання;

«15» (оцінка в балах) – студент в основному повно розкриває теоретичний зміст питання, допускає помилки часткового характеру;

«10» (оцінка в балах) – студент відповідає в основному правильно, але не вміє зв'язати свою відповідь з іншими знаннями з дисципліни та використати їх для розв'язання практичного завдання;

«5» (оцінка в балах) – студент відповідає на питання частково правильно, з багатьма помилками та неточностями, при відповіді активно користується підручними матеріалами (читає з конспекту);

«0» (оцінка в балах) – студент не орієнтується в програмному матеріалі, не виконує практичного завдання, проте може дати часткову відповідь на окремі питання теоретичного характеру.

Участь у дискусії – публічне обговорення суперечливого питання.

Відповідно, ці якості (або їх відсутність) оцінюються викладачем:

«5» – активна участь у дискусії аргументованого характеру, що демонструє високий рівень знань студента з дисципліни;

«3» (оцінка в балах) – участь студента у запланованій дискусії з аргументованим формулюванням власної позиції, яке демонструє обізнаність в темі навчальної дисципліни, що розглядається;

«1» (оцінка в балах) – участь у дискусії, що не підкріплюється аргументами теоретичного характеру, а базується на практичному досвіді студента у конкретній сфері;

Експрес-опитування – спосіб діагностики знань студентів, що дає можливість швидкого контролю знань. Експрес-опитування включає в себе, як правило, 10 конкретних положень за темою практичного заняття, на кожне з яких студент має дати одну відповідь. Форма відповіді «+» – («ТАК») – коли положення студент вважає правильним, «-» («НІ») – коли положення хибне.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала.

Доповідь з актуального питання – це усне повідомлення з питання, що передбачене планом семінарського заняття, або завдання для самостійної роботи студента, або проблемними питаннями *(відводиться 3-5 хв.)*.

Оцінювання:

«5» (оцінка в балах) – тема розкрита повністю;

«3» (оцінка в балах) – тема розкрита частково;

«1» (оцінка в балах) – тема розкрита поверхнево.

Тест – коротке стандартне завдання, метод випробування, що застосовується у різних галузях науки для одержання кількісних характеристик певних явищ, у нашому випадку – знань.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала.

Реферат – доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Оцінювання реферату:

«5» (оцінка в балах) – тема розкрита повно, рівень опрацювання теоретичних та нормативних джерел – високий, висновки самостійні та обґрунтовані, робота оформлена з додержанням встановлених вимог;

«4» (оцінка в балах) – тема розкрита повно, рівень опрацювання теоретичних та нормативних джерел – високий, висновки самостійні та обґрунтовані, робота в основному оформлена з додержанням встановлених вимог, проте є деякі недоліки;

«3» (оцінка в балах) – тема розкрита, рівень опрацювання теоретичних та нормативних джерел – достатній, присутні висновки, робота в основному оформлена з додержанням встановлених вимог, проте є деякі недоліки;

«2» (оцінка в балах) – тема розкрита поверхнево, рівень опрацювання теоретичних та нормативних джерел – недостатній, присутні висновки, що не завжди мають ознаки самостійності, робота в основному оформлена з додержанням встановлених вимог, проте є деякі недоліки;

«1» (оцінка в балах) – тема розкрита частково, рівень опрацювання теоретичних та нормативних джерел – низький, виклад роботи є копіюванням теоретичних положень підручників, відсутні висновки, робота в основному оформлена з дотриманням встановлених вимог, проте є деякі недоліки.

Для виступів з доповідями та презентаціями на теми індивідуальних завдань для підготовки студентів до практичного заняття:

Бали	Характер доповіді	Повнота висвітлення	Відповіді на запитання
9-10	Вільний творчий переказ	Висока	Вичерпні
7-8	Частковий переказ	Висока або середня	Вичерпні

5-6	Частковий переказ або читання	Середня	Неповні
3-4	Фрагментарний переказ або читання	Середня низька	або Фрагментарні
1-2	Окремі тези	Низька	Відсутні

9.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка за чотири бальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус).
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни в Moodle.
3. Конспект лекцій
4. Завдання для підсумкового контролю знань.

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (плани лекцій, презентації, завдання/задачі/ситуаційні вправи тощо) подані в Moodle <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=1389>

11. Рекомендована література

Основна

1. Corporate social responsibility development trends in international entrepreneurship /G. Shamborovskyi, T. Razumovskay, O. Prykhodko, O. Getmanets and N. Nakonechna// International Journal of Entrepreneurship. - 2020. - Volume 24, Issue 1S
2. Linville, M., Kliuchnikov, A. (2021). A Model for Understanding and

Changing the Practice of Leadership in Ukraine. *Business Ethics and Leadership*, 5(4), 17-31. [https://doi.org/10.21272/bel.5\(4\).17-31.2021](https://doi.org/10.21272/bel.5(4).17-31.2021)

3. Modreanu, A., Andrișan, G. (2021). Stakeholders, as a Bridge Between Business Ethics and Corporate Social Responsibility. *Business Ethics and Leadership*, 5(4), 68-75. [https://doi.org/10.21272/bel.5\(4\).68-75.2021](https://doi.org/10.21272/bel.5(4).68-75.2021)

4. Nakonechna N. Active methods of training staff for the formation of corporate culture of privately owned higher education institutions / N. Nakonechna // Corporate Management: from Creation to Success: monograph. - Tallin: Scientific Center of Innovative Researches OU, 2020. - Pp. 155-173

5. Nakonechna N. Corporate ethics as a basis of corporate management of an educational institution / N. Nakonechna // International Conference on Corporation Management-2020: book of abstracts (3-5 December 2020, Tallinn, Estonia). - Tallin: Scientific Center of Innovative Researches OU: "KROK" University : Academy of Economics and Pedagogy, 2020. - <https://conf.scnchub.com/index.php/ICCM/ICCM-2020/paper/view/145>

6. Pedagogy and psychology for high school students / I. Burlakova, I. Synhaivska, T. Malkova, O. Petrunko, T. Kondes, N. Nakonechna // AD ALTA: journal of interdisciplinary research. - 2021. - V. 11. - Issue 1, Special Issue XVII. - Pp. 28-32 <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/154>

7. Psychological aspects of formation of corporate image / N. Nakonechna, I. Synhaivska, Yu. Zhyvohliadov, T. Malkova, O. Vasilchenko // Journal of critical reviews. - 2020. - Vol. 7. - Issue 14. - C. 690-692

8. Psychological features of the development of a corporate image(Article) / N. Nakonechna, I. Synhaivska, Y. Zhyvohliadov, T. Malkova, O. Vasilchenko // Systematic Reviews in Pharmacy. - 2020. - V. 11. - Iss. 10. - Pp. 271-274. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/153>

9. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях / З.Р. Кісіль, Д.В. Швець. – Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. – 208 с.

10. Кодекс академічної доброчесності Університету «КРОК», затверджений Вченою радою (Протокол №1 від 18.10.2018 р.), введений в дію наказом ректора (Наказ № 108-3 від 18.10.2018 р.) URL: https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeksakademichnoi-dobrochesnosti.pdf

11. Наконечна Н.В. Формування корпоративної культури закладів вищої освіти приватної форми власності: активні методи навчання персоналу / Н. В. Наконечна // Соціально-економічні та правові аспекти розвитку суспільства: колективна монографія/ за ред. С.М. Лаптева, І.П. Мігус. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2020. - С. 239-257.

<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/123>

12. Сушик І.В. Етика бізнесу: навч. посіб./ І.В. Сушик, О.Г. Сушик, Я.М. Мартинюк, В.В. Вісин – Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. – 268 с.

13. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління: підручник/ МОН України. 5-те вид., перероб. та допов. Київ: Центр учбової літ-ри, 2021. 492 с.

Додаткова

1. Балуєва О.В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Маріуполь: ДонДУУ, 2017. 284 с.
2. Герет Т., Клоноскі Р. Етика бізнесу: монографія. Пер. з англ. О.Ватаманюк. 2-е вид. К. : Основи, 1997. 214 с.
3. Жавнерчик О.В. Психологія управління: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2003. – 568 с.
5. Сивогракова З. А., Алексеєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально-психологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. – Харків: УкрДУЗТ, 2020. – 52 с.
6. Управління бізнесом : навчальний посібник / Т. І. Балановська, А. В. Троян. - К. : НУБіП України, 2019. - 404 с. - ISBN 978-617-7878-09-3

Інформаційні ресурси вивчення дисципліни

1. Інтернет-портал для управлінців - <http://www.management.com.ua>.
2. Електронна бібліотека університету економіки та права «КРОК»
<https://library.krok.edu.ua/ua/>
3. Журнал онлайн «Управління компанією». URL: <https://www.management.web-standart.net>.
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua>
5. Національна парламентська бібліотека України
<http://www.nplu.kiev.ua>
6. Сайт Інституту етики в бізнесі, різні дослідницькі документи. Доступно за посиланням: <https://www.ibe.org.uk/> .
7. Стандарти ISO: <https://www.iso.org/standard/65034.html> (ISO 37001 щодо систем менеджменту, спрямованих на боротьбу з хабарництвом),
<https://www.iso.org/standard/62342.html> (ISO19600 щодо систем менеджменту,

спрямованих на дотримання норм) і <https://www.iso.org/iso-26000-socialresponsibility.html> (ISO 26000 щодо соціальної відповідальності).

Перелік теоретичних питань для підсумкового контролю знань

1. Сутність етики бізнесу.
2. Теоретико-методологічні засади аналізу етики бізнесу.
3. Історія виникнення етики бізнесу.
4. Підходи до розгляду взаємозумовленості моральності та підприємницької діяльності.
5. Основні принципи етики бізнесу.
6. Основні концепції в етиці бізнесу.
7. Бізнес-етика макро- та мікро- рівнів.
8. Основні поняття наукової етики.
9. Моральні принципи наукової етики.
10. Етичні проблеми сучасного бізнесу.
11. Етика бізнесу і її роль у розвитку менеджменту.
12. Етичні стандарти бізнесу.
13. Етичний кодекс науковця.
14. Сутність, принципи та функції корпоративної етики.
15. Кодекс корпоративної етики підприємства.
16. Складові корпоративної етики.
17. Методи дослідження корпоративної етики підприємства.
18. Інструменти формування корпоративної етики бізнесу.
19. Основні принципи комплаєнсу та його значення для бізнесу.
20. Психологічні механізми взаєморозуміння в колективі.
21. Влада та вплив як інструменти лідерства.
22. Сутність та специфіка корпоративної соціальної відповідальності.
23. Концепції корпоративної соціальної відповідальності.
24. Бізнес-напрямки, стратегії та принципи КСВ.
25. Етичні принципи і норми підприємців.
26. Морально-етичний кодекс підприємця.
27. Принципи етики ділового спілкування.
28. Стратегія поведінки і спілкування в організації за методикою К. Томаса та Р. Кілмена.
29. Засоби та способи поліпшення етичної поведінки.
30. Етичні нормативи різних видів ділового спілкування.
31. Етичні норми і принципи у діловій взаємодії.

32. Психологія управління конфліктами.
33. Методи конфліктології.
34. Історія виникнення конфліктології та еволюція поглядів.
35. Сутність конфлікту та його структура.
36. Класифікація конфліктів.
37. Причини та динаміка конфліктів.
38. Технологія управління конфліктом.
39. Сутність та значення організаційної культури.
40. Проблеми дослідження, формування та розвитку організаційної культури.
41. Механізми формування організаційної культури та роль керівника.
42. Управлінська культура керівника.
43. Система управління формуванням і розвитком організаційної культури.
44. Роль організаційної культури в діяльності сучасних організацій та управлінні персоналом.
45. Етико-психологічні основи взаємин керівника і підлеглих.
46. Організаційна культура як об'єкт управлінської діяльності в області якості.
47. Етичні засади бізнесу.
48. Особливості етики в міжнародному бізнесі.
49. Моральні обмеження бізнесу.
50. Сучасні напрямки етики в міжнародному бізнесі.
51. Місце соціальної відповідальності в управлінні організацією.
52. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.
53. Критерії соціальної діяльності міжнародних корпорацій.
54. Роль та значення корпоративної соціальної відповідальності та бізнес-етики в управлінні підприємством
55. Види етичних підходів в менеджменті.
56. Етичне підґрунтя міжкорпоративних взаємовідносин і етика конкурентної боротьби.
57. Гендерна етика в сучасному бізнесі.
58. Етика та етикет у взаєминах з клієнтами та партнерами по бізнесу.
59. Етика ієрархічних відносин.
60. Етичні проблеми, які виникають у бізнесі під час використання технологій штучного інтелекту.

ПОСИЛАННЯ НА Dspace

<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/3479>

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

•перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розташовано на платформі MOODLE <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=1389>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус): Бізнес-етика та корпоративне управління

Складено Доцент кафедри Управлінських технологій, к.пс. н., доцент, Наконечна Наталія Василівна

Ухвалено кафедрою Управлінських технологій (протокол № 1 від 29.08.2024 р.)